

ЛИТОВСКІЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

76.

KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Вторникъ. 21-го Сентября — 1837 — Wilno. Wtorek. 21-go Września.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Вильна.

Императорская Виленская Медико-Хирургическая Академія 15-го числа текущаго Сентября мѣсяца, имѣла торжественное годовичное собраніе, которое началось молебствіемъ въ Академической церкви Св. Іоанна. По окончаніи молебствія всѣ учащіе и учащіяся собрались въ Аулу, гдѣ происходило ученое засѣданіе, удостоенное посѣщеніемъ Его Сіятельства Господина Виленскаго Военнаго Губернатора Князя Николая Андреевича Долгорукова, Духовныхъ, Военныхъ и Гражданскихъ почетнѣйшихъ особъ. Его Превосходительство Президентъ Академіи Дѣйствительный Статскій Совѣтникъ Куклевскій, открылъ Засѣданіе чтеніемъ отчета о состояніи Академіи и о нѣкоторыхъ важнѣйшихъ постановленіяхъ и перемѣнахъ въ теченіе 1836 и 1837 годовъ, потомъ состоящій въ должности Адъюнкта Г. Горскій, читалъ на Русскомъ языкѣ разсужденіе о гусеницахъ опустошавшихъ озимые посѣвы въ Литовскихъ Губерніяхъ въ прошедшемъ и нынѣшнемъ году. Изъ этого видно: 1-е) что гусеницы принадлежатъ къ суморочной восклицательной бабочкѣ *Agrotis Exclamationis*, которая прежде не была причисляема до вредныхъ для сельскаго хозяйства. 2-е) не льзя съ точностію утверждать чтобы всѣ гусеницы въ осьми губерніяхъ находящіяся, къ одной и той же породѣ принадлежали: тѣ однаковы, которые находились съ другой стороны Нѣмена и Буга въ Царствѣ Польскомъ, вѣроятно неразличествовали отъ Литовскихъ, а потому и не принадлежали къ *Agrotis Segetum*, известной нѣскольکو столѣтіи опустошеніями посредствомъ гусеницъ ея произведенными въ Богеміи и Моравіи. 3-е) Гусеницы эти рожденные однимъ поколѣніемъ, котораго часть погибаетъ, другая же часть пробывши зиму не глубоко въ земли, перемѣняется при концѣ Апрѣля въ куколки, а въ первыхъ дняхъ Іюня въ бабочки, доказываютъ, что въ иные годы восклицательная бабочка *Agrotis Exclamationis* можетъ быть чрезвычайно плодородною. 4-е) Бабочки, которыя выклевывались еще предъ жатвою, оставляютъ родимыя мѣста и кладутъ яички на паровыхъ поляхъ, не вспаханныхъ мѣстахъ, межахъ и пр. 5-е) Гусеницы изъ яичекъ никогда одновременно не выклевываются, и для того вредными бываютъ при благопріятной погодѣ, какъ теплотѣ и засухѣ до половины Сентября, а иногда и позже. и 6-е) Что физическія средства наиболѣе для другихъ гусеницъ вредныя какъ то: Багуновъ, Черемуха, известъ, зола и пр. никакой не могутъ принести пользы для хозяевъ имѣющихъ въ своихъ рукахъ удобнѣйшіе и вѣрнѣйшіе способы, кои въ концѣ рѣчи въ 9 пунктахъ кратко изложена. — За симъ Статскій Совѣтникъ Куклевскій произнесъ рѣчь, о предназначеніи Поэта. Наконецъ розданы были Его Сіятельствомъ Господиномъ Виленскимъ Военнымъ Губернаторомъ, медали и книги съ золотыми надписями, Студентамъ Медицины и Ученикамъ Ветеринарной науки, отли-

WILNO.

Cesarsko-Wilenska Medyko-Chirurgiczna Akademia, dnia 15 bieżącego Września, miała uroczyste roczne zebranie, które rozpoczęło się modłami w kościele Akademickim S. Jana. Po ukończeniu modłów, wszyscy uczący i uczący się zebrali się do Auli, gdzie się odbywało posiedzenie uczone, zaszczycone obecnością Jaśnie Oświeconego Pana Wileńskiego Wojennego Gubernatora Xiążęcia Nikołaja Andrzejewicza Dothorukowa, tudzież Duchownych, Woyskowych i Cywilnych osób znakomitszych. Jaśnie Wielmożny Prezydent Akademii, Rzeczywisty Radzca Stanu Kuczkowski zagaił posiedzenie czytaniem zdania sprawy o stanie Akademii i niektórych ważniejszych postanowieniach i odmianach w roku 1836 i 1837 nastających; potem zostający w obowiązku Adjunkta P. Gorski, czytał w języku Rosyjskim rzecz o Gąsienicach, pustoszących ozime zasiewy w Guberniach Litewskich w roku przeszłym i teraźniejszym. Z rzeczy tej wypada: 1) Ze gąsienice te należą do Cmy zwaney: *Agrotis Exclamationis*, która przez nikogo do szkodliwych dla gospodarstwa nie była policzoną. 2) Ze nie podobna z pewnością twierdzić, aby wszystkie gąsienice, które się w osmiu Guberniach Imperium znajdowały, do tegoż samego należały gatunku, lecz że te jednak, które trzymały się okolic z tamtej strony Bugu i Niemna w Królestwie Polskiem, od Litewskich gąsienic nie były różne, a zatem nie pochodziły z *Agrotis Segetum*, znanej od wielu wieków ze swoich gąsienic spustoszeń w Czechach i Morawii. 3) Ze gąsienice te, z jednego pochodzące pokolenia, których część ginie, a część przeżywszy zimę nie głęboko w ziemi, zamienia się w poczwarkę pod koniec Kwietnia, wychodzi zaś motylami w pierwszych dniach Czerwca, dowodzą w pewnych latach nadzwyczajney płodności Cmy *Agrotis Exclamationis*. 4) Ze motyle, wyszłe jeszcze przed żniwem, opuszczają miejsce rodzinne, a udają się składać jaja na popary, miedze i t. d. 5) Ze gąsienice z jay tych nie jednocześnie się wylęgają i ztąd szkodliwe bydź mogą w czasie ciepłey i suchej pogody, aż d. połowy Września lub i później nawet, i 6) że środki fizyczne szkodliwe innym gąsienicom, jak babun, czeremcha, wapno, Popioł i t. d., żadnych nie mogą obiecywać korzyści gospodarzom, mającym w swych ręku daleko łatwiejsze i pewniejsze sposoby, które w 9 punktach pokrótce wskazał i wyświecił. Potem Radzca Stanu Kukulnik mówił o powinnościach Poety; nakoniec rozdane były przez Jaśnie Oświeconego Xięcia Pana Wileńskiego Wojennego Gubernatora, medale i książki ze złotemi napisami, Studentom Medycyny i Uczniom Weterynaryi, którzy się odznaczyli w ciągu roku wybranymi postęпами i moralnością. Zaszczyćeni zostali nagrodami:

жившимся въ теченіи года превосходными успѣхами и благополучіемъ. Удостоены наградъ были:

Лѣкаря: { *Фелицъ Радзивилловъ*, золотою медалью.
Викентій Кухарскій, серебряною медалью.
Яковъ Куявскій, серебряною медалью.
Юсипъ Федоровъ, свидѣтельствомъ на серебряную медаль.
Карлъ Томашевскій, свидѣтельствомъ на серебряную медаль.

Книжамъ.

IV-го Медицинскаго Класа.

Казенные { *Францъ Ольшевскій*.
 Воспитан. { *Михайлъ Родкевичъ*.
 Вольно- { *Станиславъ Викшемскій*.
 слушате- { *Францъ Викшемскій*.
 ли. { *Граціанъ Горскій*.
 { *Флоріанъ Коссовскій*.

III-го Медицинскаго Класа.

Вол. слуш. { *Людвигъ Ходковскій*.
 I-го Медицинскаго Класа.

Вол. слуш. { *Иванъ Морачинскій*.
 { *Ромуальдъ Ржонсницкій*.

II-го Ветеринарнаго Класа.

1-го Разряда.

Каз. Вос. { *Бернардъ Вишоватый*.
 { *Эдуардъ Островскій*.

I-го Ветеринарнаго Класа.

1-го Разряда.

Вол. слуш. { *Юминикъ Мисѣвичъ*.
 { *Антонъ Яблонскій*.

2-го Разряда.

I-го слуш. { *Яковъ Волосевичъ*.
 { *Константинъ Высоковичъ*.
 { *Адамъ Крушевскій*.
 { *Степанъ Шариппа*.
 { *Осипъ Олехновичъ*.
 { *Осипъ Шелеховскій*.

Санктпетербургъ, 13-го Сентября

Изъ Вознесенска пишутъ: „Сегодня, 19-го Августа, въ десять часовъ утра, Его Императорское Величество на полѣ, находящемся близъ кавалерійскаго лагеря, изволилъ дѣлать смотръ сводному баталіону гвардейскихъ безсрочно-отпускныхъ, тремъ резервнымъ баталіонамъ Гренадерскаго Корпуса, пятому и шестому резервнымъ баталіонамъ 5-го Пѣхотнаго Корпуса, шестая части коихъ состоятъ изъ безсрочно-отпускныхъ воиновъ, Лейбъ-Гвардіи артиллерійской батарее и двумъ резервнымъ пѣшимъ артиллерійскимъ батареямъ. Его Императорское Величество изволилъ объѣхать линію фронта, въ сопровожденіи блестящей свиты, состоявшей изъ Офицеровъ различныхъ Европейскихъ Державъ, и многочисленнаго генералитета, приглашеннаго къ смотру войскъ, собранныхъ въ Вознесенскъ. Затѣмъ пѣхотные баталіоны и артиллерія прошли церемоніальнымъ маршемъ, сперва по-дивизионно, а потомъ густыми колоннами. Всѣ сіи войска успѣли заслужить одобреніе Монарха, и проходя мимо Его Величества, оглашали воздухъ радостными восклицаніями.

„Послѣ смотра, Его Императорское Величество изволилъ произвести ученіе двадцати четырехъ эскадронамъ и тремъ батареямъ военныхъ кантонистовъ 2-го резервнаго и своднаго кавалерійскаго корпуса, и былъ совершенно доволенъ расторопностью и совершеннымъ знаніемъ службы сихъ юныхъ воиновъ.

„Его Императорское Величество неоднократно изъявлялъ особенное Монаршее благоволеніе Генералу отъ Кавалеріи Графу *Витту*, Главному Начальнику всѣхъ находящихся здѣсь войскъ, за отличное устройство и порядокъ. Начальники отдѣльных частей войскъ также удостоились благосклоннаго вниманія Его Императорскаго Величества.“ (*J. d'Odessa*.)

— Пишутъ изъ Одессы отъ 31-го Августа: „Изъ Вознесенска получены здѣсь слѣдующія извѣстія:

Во Вторникъ, 24-го Августа, въ 6-мъ часу по полудни, городъ Вознесенскъ былъ осчастливленъ прибытіемъ Ея Величества Государыни Императрицы и Ея Императорскаго Высочества Великой Княжны *МАРИИ НИКОЛАЕВНЫ*. Государь Императоръ изволилъ встрѣтить Ея Величество за заставой, въ сопровожденіи полтораста Генераловъ и находящихся здѣсь иностранныхъ особъ.

Вечеромъ, городъ былъ великолѣпно иллюминированъ. По одну сторону площади, противъ дворца, надъ дверями дома, занимаемаго главнымъ начальникомъ всѣхъ находящихся здѣсь войскъ, Генераломъ отъ Кавалеріи Графомъ *Виттомъ*, выставлено было вензельное изображеніе именъ Ихъ Величества Государя Императора и Государыни Императрицы, окруженное великолѣпнымъ сіяніемъ разноцветныхъ огней.

Felicyan Radziwiłłowicz, medalem złotym.
Wincenty Kucharski, medalem srebrnym.
Jakób Kujawski, medalem srebrnym.
Józef Fiedorowicz, świadectwem na medal srebrny.
Karol Tomaszewski, świadectwem na medal srebrny.

Ksiązkami.

IV KLASZY MEDYCZNEJ.

Wychowawcy { *Franciszek Olszewski*.
 Skarbowi. { *Michał Rodkiewicz*.
 { *Stanisław Wikszemski*.
 { *Franciszek Wikszemski*.
 { *Gracyan Gorski*.
 { *Floryan Kossowski*.

III KLASZY MEDYCZNEJ.

Wolny słuch. { *Ludwik Chodkowski*.
 I KLASZY MEDYCZNEJ.

Wolni słuch. { *Jan Moraczynski*.
 { *Romuald Rząśnicki*.

II KLASZY WETERYNARYJNEJ.

1 Rzędu.

Wych. Skarb. { *Bernard Wiszowaty*.
 { *Edward O-trowski*.

I KLASZY WETERYNARYJNEJ.

1 Rzędu.

Wolni słuch. { *Dominik Misiewicz*.
 { *Antoni Jabłoński*.

2 Rzędu.

Wolni słuch. { *Jakób Wołosiewicz*.
 { *Konstanty Wysokowicz*.
 { *Adam Kruszewski*.
 { *Stefan Szaryppa*.
 { *Józef Olechnowicz*.
 { *Józef Szelechowski*.

Sankt-Petersburg, 13-го Września.

Donoszą z Woznesenka: „Dzisiaj dnia 19 Sierpnia, o godzinie dziesiątej zrana, Jego CESARSKA MOŚĆ na polu, znajdującem się blisko obozu Kawaleryi, raczył czytać przegląd połączonego batalionu Gwardyi urlopowanych bez zakresu, trzech batalionów rezerwowych Korpusu Grenadierów, piątego i szóstego batalionów rezerwowych 5-go Korpusu piechoty, których część szóstą składa się z żołnierzy urlopowanych, Leib-Gwardyi bateryi Artylleryyskiej i dwóch baterii rezerwowych Artylleryyskich piechoty. Jego CESARSKA MOŚĆ raczył objechać linią frontu w towarzystwie świetnego orszaku, składającego się z Oficerów rozmaitych Mocarstw Europejskich i wielu Jenerałów, zaproszonych na przegląd woysk, pod Woznesenskiem zebranych. Potem bataliony i Artyllerye piechoty przeciągały, naprzód dywizyonami, a potem kolumnami ściśnionemi. Wszystkie te woyska zasłużyły na pochwałę MONARCHY, i przechodząc przed NATJAŚNIEYSZYM PANEM, napełniały powietrze okrzykami radości.

„Po przeglądzie Jego CESARSKA MOŚĆ raczył odbyć ćwiczenie dwódziesięciu czterech szwadronów i trzech baterii Kanonistów woyskowych 2-go rezerwowego i połączonego Korpusu Kawaleryi i był zupełnie zadowolony z roztropności i zupełnej znajomości służby tych młodych wojowników.

„Jego CESARSKA MOŚĆ niejednokrotnie oświadczał szczególne MONARSZE zadowolenie Jenerałowi Kawaleryi Hrabie *Wittowi*, Głównemu Naczelnikowi wszystkich woysk tu znajdujących się, za odznaczający się porządek i urządzenie. Naczelnicy oddzielnych części woysk, także z-asłużyli na łaskawe względy Jego CESARSKIEJ MOŚCI.“ (*Jour. d'Odessa*.)

— Piszą z Odessy pod d. 31 Sierpnia: „Z Woznesenka otrzymaliśmy tu wiadomości następujące:

We wtorek, 24-go Sierpnia, o godzinie 6-tej z południa, miasto Woznesensk zostało uszczęśliwione przybyciem NATJAŚNIEYSZEJ PANI CESARZOWEJ JEJ MOŚCI i JEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI WIELKIEJ KSIĘŻNICZKI *MARYI NIKOŁAJEWNY*. CESARZ JEJ MOŚĆ raczył spotkać NATJAŚNIEYSZĄ PANIĄ za rogatką, w towarzystwie półtorasta Jenerałów i znajdujących się tu osób zagranicznych.

Wieczorem miasto spaniale było oświecone. Na jednej stronie placu, naprzeciw pałacu, nade drzwiami domu, zajmowanego przez Głównego Naczelnika wszystkich woysk tu znajdujących się, Jenerała Kawaleryi Hrabiego *Willa*, paliły się Cyfry NATJAŚNIEYSZICH PAŃSTWA CESARZA JEJ MOŚCI i CESARZOWEJ JEJ MOŚCI, otoczone świetnemi promieniami ogniów różnobarwnych. Po obu stronach przy wejściu do domu,

По обѣимъ сторонамъ отъ входа въ домъ сверкали въ тысячѣ разнообразныхъ огней колонны, обелиски, пальмовыя деревья, и проч. На дворцовой площади собрано было до двухъ тысячъ музыкантовъ и три тысячи пѣсельниковъ кантонистовъ, всего пять тысячъ человекъ. Всѣ улицы, ведущія ко дворцу были покрыты множествомъ народа, желавшаго насладиться лицезрѣніемъ Августѣйшей фамилии.

Того же дня, въ 1-мъ часу ночи, изволилъ прибыть въ Вознесенскъ Его Императорское Высочество Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ и Великій Князь **АЛЕКСАНДРЪ НИКОЛАЕВИЧЪ**.

На другой день, 25 Августа, въ 11 часовъ утра Его Императорское Высочество изволилъ принимать во дворцѣ всѣхъ Гг. Генераловъ, Полковыхъ Командировъ и пребывающихъ здѣсь иностранныхъ особъ.

27 Августа, въ Пятницу, въ 9 часовъ вечера, Ея Императорское Высочество Великая Княгиня **ЕЛЕНА ПАВЛОВНА** изволила прѣхать въ г. Вознесенскъ въ вожделѣнномъ здравіи. (С. П. В.)

— Высочайшею Грамотою, отъ 12 Августа, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ *Ордена Бѣлаго Оrla*, Начальникъ 3-й Пѣхотной дивизіи, Генералъ-Лейтенантъ **Шкуринъ**.

— Высочайшимъ Приказомъ, отъ 27 Августа назначены: Министръ Императорскаго Двора, Генералъ-Адъютантъ, Генералъ отъ Инфантеріи Князь **Волконскій 1-й**, Генералъ-Инспекторомъ всѣхъ Запасныхъ войскъ, съ оставленіемъ въ прежнемъ званіи и должностяхъ, и Членъ Государственнаго Совѣта, Генералъ отъ Инфантеріи **Ермоловъ 1-й**, состоятъ по Артиллеріи, съ оставленіемъ въ прежнемъ званіи.

— Высочайшими Именными Указами, 30-го минувшаго Іюля, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами *Ордена Св. Станислава 4-й степени*: Ассессоръ Минской Казенной Палаты, Коллежскій Ассессоръ **Поляковъ**; Ассессоръ сей же Палаты, Титулярный Совѣтникъ **Тронцевъ** и Ковенскій Уздѣльный Казначей, Титулярный Совѣтникъ **Радзисhevскій**. (Р. И.)

— 30-го прошлаго Іюля спущенъ на воду, въ Высочайшемъ присутствіи Государя Императора, построенный въ Новомъ Адмиралтействѣ 84-хъ пушечный корабль **Вола**. Корабль этотъ имѣетъ 196 футовъ длины, 50 футовъ ширины, и построенъ по чертежу прежнихъ кораблей одного съ нимъ ранга, Корпуса Корабельныхъ Инженеровъ Полковникомъ **А. К. Каверзневымъ**.

Потомъ, 24-го Августа, съ Охтенской верфи спущенъ 74-хъ пушечный корабль **Константъ**, длиною 188 фут., шириною 50 фут., построенный по особому чертежу, Корпуса Корабельныхъ Инженеровъ Подполковникомъ **И. А. Амосовымъ**.

Оба эти корабля построены изъ сухаго ливеннаго лѣса, въ крытыхъ элинггахъ, по методѣ Сира Роберта Сеппингса, со всѣми новѣйшими улучшеніями.

Корабль **Вола** отведенъ въ Кронштадтъ 16 Августа, а **Константъ** 5-го сего Сентября. (С. П.)

— Изданіе Русскихъ Лѣтописей, предметъ мудрыхъ попеченій Великихъ **ПЕТРА** и **ЕКАТЕРИНЫ**, не могло исполниться въ теченіе цѣлаго столѣтія. У насъ нѣтъ даже правильнаго изданія *Несторовой Лѣтописи* *). Чтобы совершить это, Его Императорскому Величеству благоудобно было учредить Археографическую Коммиссію при Департаментѣ Народнаго Просвѣщенія. Цель ея состоитъ въ полномъ и систематическомъ изданіи лѣтописей и другихъ источниковъ отечественной Исторіи.

Высочайше утвержденными въ 18-й день Февраля 1837 года Правилами для руководства Археографической Коммиссіи, повелѣно, всѣ рукописныя лѣтописи, хронографы, степенныя книги, и проч. истребовать изъ духовныхъ и гражданскихъ казенныхъ библиотекъ, и передать въ Коммиссію, куда они, по большей части, уже и поступили. По пересмотрѣ и оцѣнкѣ всѣхъ списковъ и включеніи важнѣйшихъ изъ нихъ въ составъ изданія, Коммиссія немедленно приступитъ къ печатанію лѣтописей.

Какъ по опыту извѣстно, что многія лѣтописи, хронографы и другія историческія рукописи, принадлежатъ частнымъ лицамъ, и какъ въ томъ числѣ могутъ встрѣтиться такіе, въ которыхъ заключаются важныя разсловія съ извѣстными списками, то Археографическая Коммиссія, по силѣ 10 статьи Высочайше утвержденнаго Правилъ, покорнѣйше проситъ Гг. владѣльцевъ древнихъ рукописей, о доставленіи ей на время подобныхъ списковъ. **) Нѣко-

во тысячныхъ огняхъ рѣзкообразныхъ мигали колонны, обелиски, деревья пальмовыя и т. д. На плацу дворцовомъ збрано было до двухъ тысячъ музыкантовъ и три тысячи пѣсельниковъ кантонистовъ, въ общѣе пять тысячъ людей. Всѣмъ улицамъ, до дворца вѣдущимъ, наполнены были множествомъ народа, желающаго насладиться лицезрѣніемъ Августѣйшей Фамиліи.

Дня тогожъ, о godzinie pierwszej w nocy, raczył przybyć do Woznesieńska Jego Cesarska Wysokość NASTĘPCA CESARZEWICZ i WIELKI CHIĄŻE KONSTANTY NIKOŁAJEWICZ.

Nazajutrz, 25-go Sierpnia, o godzinie 11-tej zrana, Jego Cesarska Wysokość raczył przyjmować w pałacu wszystkich PP. Jeneratów, Dowódców półkowych i przebywających tu osób zagranicznych.

Dnia 27 Sierpnia, w piątek, o godzinie 9-tej wieczorem, Jej Cesarska Wysokość WIELKA CHIŻNA HELENA PAWŁOWNA w pożądanym zdrowiu raczyła przybyć do m. Woznesieńska. (G. S. P.)

— Przez Najwyższy Dyplomata pod dniem 12 Sierpnia, Najłaskawiecy mianowany Kawalerem Orderu *Orła Białego*, Naczelnik 3-ciej dywizyi pieszej, Jenerał-Porucznik **Szkurin**.

— Przez Najwyższy Rozkaz dzienny, pod dniem 27 Sierpnia, naaznaczeni: Minister Dworu Cesarskiego, Jenerał-Adjutant, Jenerał Piechoty Chiąże *Wołkoński 1-y*, Jeneralnym Inspektoremъ всѣхъ войскъ запасныхъ, z zostawieniemъ w dotychczasowychъ nazwaniu i obowiązkachъ, i Członek Rady Państwa, Jenerał Piechoty *Jermolow 1-szy*, liczyć się w Artylleryi, z pozostaniemъ w dotychczasowymъ nazwaniu.

— Przez Najwyższe Imienne Ukazy, 30-go zeszłego Lipca, Najłaskawiecy mianowani Kawalerami Orderu *Sw. Stanisława czwartego stopnia*: Assesor Miński *Izby Skarbowej*, Assesor Kollegialny *Polakow*; Assesor teyże *Izby*, Radzca Honorowy *Troncowicz* i Kowieński Skarbny Powiatowy, Radzca Honorowy *Radziszewski*.

— Dnia 30 zeszłego Lipca został spuszczoney na wodę w Najwyższej obecności NAYJAŚNIEJSZEGO PANA, wybudowany w Nowey Admiralicji 84-działowy okręt *Wola*. Okręt ten ma 196 stop długości, 50 stop szerokości, i jest zbudowany podługъ planu okrętów dawniejszychъ jednego z nimъ rzędu, przez Półkownika Korpusu Inżynjerów Okrętowychъ **A. K. Kawerznewa**.

Potém, 24-go Sierpnia, z warstatu Ochteńskiego 74-działowy okręt *Konstanty*, mający długości 188 stop, szerokości 50 stop, który jest zbudowany podługъ osobnego rysunku Półkownika Korpusu Inżynjerów okrętowychъ **J. A. Amosowa**.

Oba te okręty budowane są z suchego drzewa modrzewiowego, w krytychъ элинггахъ, podługъ metody Sir Roberta Seppingsa, ze wszystkimi nowszemi ulepszeniami.

Okręt *Wola* został odprowadzony do Kronsztadtu dnia 16 Sierpnia, a *Konstanty* 5-go ter. Września.

— Wydanie kronik Ruskich, przedmiotъ mądrychъ troskliwości **PIOTRA W.** i **KATARZYNY W.**, nie mogło przyysć do skutku przez ciągъ całego wieku. *Nie mamy nawet dobrego wydania kroniki Nestora* *). Dla przyprowadzenia tego do skutku, Jego CESARSKIĘ MOŚCI podobało się ustanowić Kommissyę Archeograficzną przy Departamencie Narodowego Oświecenia. Celemъ której jestъ zupełne i systematyczne wydanie kronik i innychъ źródełъ Historji Oyczystej.

Przez NAYWYŻEY utwierdzone 18-go Lutego 1837 roku Prawidła, dla przewodnictwa Kommissyi Archeograficznej, rozkazano: wszystkie rękopisy kronik, chronografów, ksiągъ genealogicznychъ i t. d. pozierać zъ bibliotekъ duchownychъ i prywatnychъ i oddać do Kommissyi, gdzie jużъ po większej części są zebrane. Po przeyrzeniu i ocenieniu wszystkichъ kopii i po przeznaczeniu waźniejszychъ zъ nichъ do składu wydania, Kommissya niezwłocznie przystąpi do drukowania kronik.

Ponieważ zъ doświadczenia wiadomo, że wiele kronik, chronografów i innychъ rękopisów historycznychъ, należą do osóbъ prywatnychъ, i że wъ tey liczbie mogą się zdarzyć takie, które zawierają wъ sobie waźne *rozżnice* *textu* wiadomychъ jużъ kopii, przeto Kommissya Archeograficzna, na mocy 10 Artykułu NAYWYŻEY utwierdzonychъ prawidełъ, na pokorniey prosi PP. Właścicieli stazożytnychъ kronik, o przysłanie do niej podobnychъ kopii **). Niektóre zъ nichъ mogą weysć do

*) См. всеподданнѣйшій докладъ Г. Министра Народнаго Просвѣщенія, 24-го Декабря 1834 года, въ Журналѣ Министертва Народнаго Просвѣщенія, 1835 г., N. 1, стр. VIII.

*) Гг. владѣльцы благоволятъ присылать рукописи въ С. Петербургъ, на имя Археографической Коммиссіи, Вы-

*) Ob. najuniższe przełożenie P. Ministra Narodowego Oświecenia 24 Grudnia 1834 roku, w dzienniku Ministerstwa Narodowego Oświecenia 1835 roku, N. 1, stronica VIII.

**) PP. Właściciele raczą przysyłać rękopisma do St. Petersburga, pod adresemъ Kommissyi Archeograficznej,

торые изъ нихъ могутъ войти въ составъ Полнаго Собранія Русскихъ Летописей, а изъ прочихъ будутъ извлечены варианты. Всякую такую присылку, хотя бы она и не была важна, Коммиссія приметъ съ особенною признательностію. Само собою разумѣется, что рукописи возвратятся каждому владѣльцу въ цѣлости, какъ неприкосновенная его собственность, если онъ не изъявитъ согласія продать, или пожертвовать ихъ въ пользу Коммиссіи.

Археографическая Коммиссія совершенно уверена, что просвѣщенные любители отечественной Исторіи, примутъ съ удовольствіемъ ея вызовъ, и воспользуются случаемъ сдѣлать извѣстными и общепользовными, хранящимися у нихъ историческія рукописи. Въ такомъ случаѣ, Коммиссія проситъ Гг. владѣльцевъ поспѣшить ихъ доставленіемъ, чтобы онѣ въ свое время могли быть приняты въ соображеніе и съ пользою употреблены при изданіи Полнаго Собранія Русскихъ Летописей.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

А В С Т Р І Я.

Вѣна, 14-го Сентября.

12-го ч. было представленіе дипломатическаго корпуса, при чемъ Князь *Эстергази* имѣлъ аудіенцію. Въ честь его также данъ былъ въ гостиницѣ Англійскаго Посольства блестящій вечеръ, на который былъ приглашенъ Князь *Меттернихъ*.

— Вчера отплылъ отсюда въ Линцъ въ первый разъ новый пароходъ *Марія Анна*. При отплытіи его собрались цѣлыя тысячи обывателей Вѣны.

— Оффиціальная Вѣнская газета уведомляетъ: Его К.К. Апостольское Величество въ доказательство своего высокаго расположенія и уваженія, возложилъ большой крестъ Королевско-Венгерскаго ордена на Его Величество Нидерландскаго Короля.

Триестъ, 12-го Сентября.

Письма изъ Сары отъ 7-го ч. уведомляютъ, что Турецкій флотъ подъ четырнадцатью парусами приплылъ къ Далматскимъ берегамъ. Многія лодки съ флота приблизились къ Далматскимъ берегамъ, съ намѣреніемъ достать свѣжей воды, но по карантиннымъ правиламъ не были къ тому допущены. Направленіе, каковое послѣ принялъ флотъ, показало, что его назначеніе есть Тунисъ, какъ уже сказано въ газетахъ. Видѣли также три Французскихъ военныхъ корабля, которые, казалось, плыли въ недалекомъ разстояніи отъ флота. По сему въ Царѣ думали, что *Капуданъ*-Паша во всякомъ случаѣ будетъ настигнуть сими кораблями и что ему легко воспрепятствовать появленію на водахъ Туниса. Состояніе здоровья въ Далмаціи хорошее и многократно носившаяся здѣсь молва о распространяющейся болѣзи и болѣе азѣ въ Герцогинѣ и Албаніи, кажется переувеличена, потому, что послѣднія письма изъ Далмаціи ничего о томъ не упоминаютъ.

Прага, 13-го Сентября.

Изъ многихъ писемъ здѣсь полученныхъ оказывается, что за границею распространилось извѣстіе, будто въ столицѣ Богеміи случились припадки болѣзни, возбуждившіе опасеніе на счетъ эпидемической холеры. Но такъ, какъ повинъ, ни въ столицѣ, ни въ окрестностяхъ, не случилось ни одного припадка, который могъ бы дѣлать справедливымъ это опасеніе, когда при томъ состояніи общественнаго здоровья самое благопріятное, то поелику что сіе ложное извѣстіе и злостное его распространеніе, можетъ быть вреднымъ при предстоящемъ собраніи Испытателей Природы, сими опровергается оное и каждому вывѣняется въ обязанность это опроверженіе доводить до всеобщаго свѣдѣнія. (A.P.S.Z.)

Ф Р А Н Ц І Я.

Парижъ, 12-го Сентября.

Король прибылъ вчера съ Королевою и Принцессою *Аделаидою* изъ Ст. Клу въ городъ, давалъ аудіенцію Графу *Себастьяни*, занимался съ Президентомъ Совѣта и потомъ три часа засѣдалъ въ Совѣтѣ Министровъ.

— Слухъ о переговорахъ съ *Ахметъ*-Беемъ подтверждается.

— Обѣ корветы *Астролабія* и *Целея*, которыми назначено отправиться къ Сѣверному полюсу подъ начальствомъ Капитановъ *Дюмонъ-Дюрвиля* и *Жакино*, ночью съ 7 на 8 ч. отправились въ югозападномъ направленіи. При отплытіи ихъ находилось въ гавани множество зрителей, которые провожали смѣлыхъ мореплавателей искреннѣйшими желаніями.

— Въ Шамбери недавно былъ случай, что при вызовѣ компаніи гвардіи для новаго выбора Офицеровъ

сочайше учрежденной при Департаментѣ Народнаго Просвѣщенія, и при этомъ уведомлять о мѣстѣ своего жительства.

скаду Зупетного Zebrania Kronik Ruskich, a z innych będą wyjęte warianty. Wszelkie takowe przystanie, chociażby nie były ważne, Kommissya z największą przyymie wdzięcznością. Samo z siebie wypada, że rękopisma będą każdemu właścicielowi powrócone w całości, jako nietykalna jego własność, jeżeli nie oświadczy chęci przedania albo ofiarowania ich na rzecz Kommissyi.

Kommissya Archeograficzna zupełnie jest przekonana, że światli miłośnicy Historii Oczystey, przyymą chętnie jej wezwanie i zachęą korzystać z okoliczności uczynienia wiadomemi i powszechnie użytymi, zachowujące się u nich rękopisma historyczne. W takim razie, Kommissya uprasza PP. Właścicieli o śpieszne ich przystanie, ażeby te w swym czasie mogły być wzięte do porównania i z korzyścią użyte przy wydaniu Zupetnego Zebrania Kronik Ruskich.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

A U S T R Y A.

Wiedeń, dnia 14 W rzesnia.

Dnia 12-go było przedstawienie Ciąła Dyplomatycznego, przy czém Xiążę *Esterhazy* miał posłuchanie. Na uczczenie tego Xięcia dany był świetny wieczor w Hotelu Poselstwa Angielskiego, na którym się też znajdował Xiążę *Metternich*.

— Wczora pierwszy raz popytnął ztąd do Linz statek parowy *Marya Anna*. Przy jego odpłynieniu zebrały się tysiące mieszkańców Wiednia.

— Rządowa gazeta Wiedeńska donosi: Jego Królewsko-Apostolska Mość, w dowód wysokiego szacunku i przychylności, włożył wielki Krzyż Orderu Królewsko-Węgierskiego na Króla Niderlandów.

Tryest, 12-go Września.

Listy z Zary pod dniem 7 donoszą, iż flotta Turcka, czternaście żagli licząca, zawinęła do brzegów Dalmacyi. Wiele łodzi z floty zbliżyło się do brzegów Dalmacyi, dla dostania wody świeżej, ale na mocy prawideł kwarantannowych, nie dozwolono im tego. Kierunek, w jakim potem popytnęła flotta, świadczy, że jej przeznaczeniem jest Tunis, jak już to w gazetach było powiedziano. Widziano także trzy wojenne okręty Francuzkie, które płynęły w małej odległości od Floty Turckiej. Z tego powodu sądzono w Zary, iż *Kapudan-Basza* w każdym razie będzie dopędzonym przez te okręty, i że mu łatwo mogą przeszkodzić zawinięciu do Tunetu. Stan zdrowia w Dalmacyi jest zaspakajający. Rozsiewane tu pogłoski o coraz bardzie rozszerzającej się zarazie w Hercegowinie i Albanii, zdają się być przesadzonemi, gdyż ostatnie listy z Dalmacyi nic o tém nie wspominają.

Praga, 13-go Września.

Z treści wielu tu otrzymanych listów okazuje się, iż za granicą rozszerza się wiadomość, jakoby w stolicy Czech okazała się choroba, wzbudzająca obawę epidemicznej cholery. Ponieważ jednak dotąd, ani w stolicy, ani w okolicach, bynajmniej nie było żadnych przypadków, któreby tę obawę usprawiedliwiać mogły, kiedy nadto stan zdrowia powszechnego jest najszybszy, ze względu zaś, iż owa fałszywa wiadomość i w złym zamiarze jej rozszerzanie, mogą szkodliwie działać na zbliżający się zjazd Badaczów Natury, zbijamy ją wzywając każdego, aby to starał się podać do powszechnej wiadomości. (A.P.S.Z.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 12 Września.

Król przybył wczora z Królową i Xiężniczką *Adelaidą* z St. Cloud do miasta, dawał posłuchanie *Hrabie*mu *Sebastiani*, pracował z Prezesem Rady, a potem przez trzy godziny prezydował na Radzie Ministrów.

— Pogłoska o układach z *Achmed-Bejem* potwierdza się.

— Obie korwety *Astrolabe* i *Zelée*, które otrzymały rozkaz udania się do bieguna północnego, pod dyktando Kapitanów *Dumont-d'Urville* i *Jacquinet*, w nocy z dnia 7 na 8 udały się w stronę południowo-zachodnią. W czasie ich odbijania od brzegów, wielu znajdowało się widzów, którzy przeprowadzali śmiałych żeglarzy najszybszemi życzeniami.

— Nie dawno w Szambre było zdarzenie, iż na wezwanie kompanii Gwardyi Narodowej dla obrania o-

Naywyżey ustanowionej przy Departamencie Narodowego Oświecenia, i przy tém uwiadomić o miejscu swego zamieszkania.

изъ 194 человекъ, составляющихъ компанію, явилось только 10. Изъ этого довольно видно, какъ мало въ некоторыхъ городахъ граждане уважаютъ свое званіе національныхъ гвардейцевъ.

— Легитимистическій журналъ *la France*, уверяетъ, что Король Ганноверскій требовалъ отъ Лондонскаго двора, возвращенія драгоцѣнныхъ вещей короны, какъ составляющихъ частную собственность Ганноверскаго дома и перевезенныхъ въ Англію Королемъ *Георгіемъ I.* Драгоцѣнности эти по праву фамиліному, должны быть наслѣдствомъ исключительно мужеской линіи. Подробная и полная имъ опись, будто найдена въ Ганноверскомъ Государственномъ архивѣ. Это извѣстіе, какъ донынѣ непотвержденное, повидимому не совсемъ заслуживаетъ довѣрія.

— Новый законъ о поединкахъ замѣтно начинаетъ приносить вожделенные плоды. Одинъ весьма уважаемый человекъ, вызванный на дуэль, по причинѣ маловажнаго повода, потребовалъ отъ своего противника письменнаго доказательства, что въ случаѣ, если бы онъ его убилъ, семейство его не будетъ требовать никакого вознагражденія. Вызывающій, предъ явленіемъ акта рожденія доказавъ ему, что онъ сынъ неизвѣстныхъ родителей. Это хорошо, сказалъ вызванный, я вижу, что со стороны семейства мнѣ нечего опасаться, но этого не довольно; теперь вы меня увѣрите въ томъ, что вы будете въ состояніи вознаградить мое семейство за ту потерю, которую оно потерпитъ въ случаѣ моей смерти, ибо я только одинъ, исключительно содержа его. Вызывающій увѣрилъ, что имѣетъ два дома въ городѣ и помѣстье совершенно свободныя и необремененныя долгами, и онъ самъ также свободенъ или холостъ. Безподобно, отвѣчалъ на это противникъ, теперь ничего не остается намъ, какъ только выхлопотать у Королевскаго Прокурора увѣреніе, что я ничего не долженъ опасаться со стороны правосудія, буду ли я побѣдителемъ, либо побѣжденнымъ. Въ эти предложенія сдѣлали наконецъ предположенный дуэль совершенно невозможнымъ и заставили примириться противниковъ, кои теперь сдѣлались лучшими друзьями.

— Въ *Монитерѣ* сегодня помѣщены двѣ слѣдующія телеграфическія депеши: „*Байонна, 10 Сентября въ 1½ час.* 8-го ч. въ 3 часа утра гарнизонъ изъ Санъ-Себастьяна отправился къ Толозѣ и при Упріетѣ вступилъ въ сраженіе съ Карлистами. Послѣдніе прогнаны до Андонна, гдѣ кажется, Христиносы намѣрены занять постъ. Англійской баталіонъ остался въ Гернани.“ — „*Бордо, 10 Сентября.* Бригадиръ *Одонель* въ Гвипускоѣ одержалъ побѣду надъ Карлистами; 8-го ч. въ полдень онъ владѣлъ Андономъ и не смотря на превосходство непріятеля двинулся къ Толозѣ. Извѣстія изъ Сарагоссы отъ 7 ч. ничего не сообщаютъ ни о *Донъ-Карлосѣ*, ни о *Эспартеро* ни о *Ораа*, хотя они должны идти по пятамъ *Инфанта*.“

— Сюда пришли извѣстія изъ Барцеллоны отъ 1-го и изъ Героны отъ 5-го ч. Генеральный Совѣтъ Каталоніи устроилъ свои засѣданія. Бригадиръ *Пуиг* назначенъ вторымъ Комендантомъ Каталоніи. Гауптманъ *Донъ-Рамонъ-Салва*, который за нѣсколько времени до того перешелъ къ Карлистамъ, но потомъ опять впалъ въ руки Христиносовъ, осужденъ на смерть и 31-го ч. разстрѣлянъ въ Барцелонѣ. Бригадиръ *Себастьянъ* принудилъ Карлистовъ снять осаду Торъ.

— Правительство получило слѣдующія телеграфическія депеши изъ Нарбонны отъ 12 ч. въ 5 часовъ утра: „*Баронъ Мееръ* обратился къ Игуанадъ и 4-го ч. объявилъ ее въ осадномъ положеніи. Военные начальники уполномочены всѣхъ нарушителей покоя и бунтовщиковъ, разстрѣливать въ 24 часа; имъ также поручено изыскивать все, въ чемъ нуждается армія. Въ Барцелонѣ провинціальныя власти подъ предѣтельствомъ Бригадира *Пуига* 8-го ч. повѣлили уплатить годичный вносъ торговой пошлины, которой на провинцію приходится 5 милл. реаловъ въ 48 часовъ.“

— Одна здѣшняя газета къ этой депешѣ дѣлаетъ слѣдующія примѣчанія: Кажется нѣтъ сомнѣнія, что партія движенія дѣлаетъ успѣхи въ Каталоніи и въ Барцелонѣ готовы слѣдовать примѣру Пампелоны. Мы не думаемъ, чтобы Барону *Мееръ* удалось усмирить революціонный духъ распространяющійся болѣе и болѣе въ Испаніи. Послѣднія письма изъ Испаніи предвѣщаютъ также въ скоромъ времени публикацію манифеста, который хочетъ выдать клубъ *Калатраги* къ Испанской націи. Въ этомъ актѣ должно быть показано, какою причину, почему Карлисты два года беззаконно ходятъ по сей землѣ, должно приписать неокорности конституціонныхъ Генераловъ, которые не признаютъ ни чьей воли, кромѣ собственной. Народу сверхъ того должно напом-

нить, что 194 люди компанію тѣ складающихъ, stanowili только десятеciu. Ztąd widocznie się okazuje, jak w niektórychъ miastach mało poważają obywateli swe obowiązki Gwardzystów Narodowych.

— Legitymistyczny dziennik *La France* zapewnia, że Król Hanowerski potrzebował u dworu Londyńskiego zwrotu kleynotów korony, jako będących prywatną własnością domu Hanowerskiego, a przewiezionych do Anglii przez Króla Jerzego I. Kleynoty te podług prawa rodzinnego, mają być spadkiem, należącym linii męskiej. Ich spis dokładny, czyli inwentarz, miało wyznać w Hanowerskim Archiwum Koronnem. Tej wiadomości nie masz dotąd żadnego potwierdzenia, zdaje się przeto nie zasługiwać na wiarę.

— Nowe prawodawstwo o pojedynkach, już zaczyna dobre przynosić owoce. Pewien, bardzo zacny człowiek, wyzwany na pojedynek z powodu małoznaczącej przyczyny, zażądał od swego przeciwnika dowodu na piśmie, iż w razie, gdyby go zabił, rodzina jego żadnego wynagrodzenia domagać się nie będzie. Wyzwajający dowiódł mu przez okazanie aktu urodzenia, że jest synem niewiadomych rodziców. To dobrze, rzekł wyzwany; widzę, że ze strony rodziny niczego lękać się niemogę; ale niedosyć na tém, przekonajże mnie WPan teraz, że jesteś w stanie nagrodzić mojej rodzinie tę wielką stratę, jakąby przez zgon mój poniosła, ponieważ że mnie tylko jednego ma wyjącznie utrzymanie swoje. Wyzwajający zapewnił, że posiada dwa domy w mieście i własność wiejską, których hypoteki są zupełnie czyste i nie obciążone, on zaś jest wolny czyli nieżonaty. Przedziwnie, rzekł dalej przeciwnik, teraz więc nie pozostaje już WPanu, jak tylko postarać się o zapewnienie u Prokuratora Królewskiego, że, czyli to zwycięzca, czy zwyciężonym będę, niczego ze strony sprawiedliwości, nie będę się miał obawiać. — Te wszystkie żądania uczyniły nareszcie zamierzony pojedynek zupełnie niepodobnym, i skłoniły do pogodzenia się przeciwników, którzy teraz w dobrej zostają przyjaźni.

— Dzisiaj w *Monitorze* czytamy następujące depesze telegraficzne: „*Bajonna, 10 Września o pół do 2-ey z południa.* Dnia 8 o godzinie 3 zrana, załoga udała się z San-Sebastian do Tolozy i pod Urnieta miała utarczkę z Karolistami. Ci ostatni zostali odparci do Andoin, gdtę zdaje się chcą Krystyniści zająć stanowisko. Angielski batalion marynarzy pozostał w Hernani.“ — „*Bordeaux, 10 Września.* Brygadyer *O'Donnel* odniósł zwycięztwo nad Karolistami pod Guipuscoa; dnia 8 z południa miał on w swém posiadaniu Andoin, i pomimo przewyższającej siły nieprzyjaciół, posunął się pod Tolozę. Wiadomości otrzymane z Saragossy pod d. 7 nie donoszą nic, ani o *Don Karlosie*, ani o *Esparterze*, ani o *Oraa*, chociaż oni powinni postępować w ślad za Infantem.“

— Otrzymałszy tu wiadomości z Barcellony pod d. 1 i z G-rony pod dniem 5 t. m. Główna Rada Katalonii urządziła już swe posiedzenia. Brygadiera *Puig* mianowano drugim Komendantem Katalonii. Kapitan *Ramon Salvia*, który przed kilką dniami przeszedł na stronę Karolistów, a potem znowu wpadł w ręce Krystynistów, został na śmierć skazany i dnia 31 rozstrzelany w Barcellonie. Brygadyer *Sebastian* zmusił Karolistów do zaniechania oblężenia Tori.

— Rząd otrzymał następujące depesze telegraficzne z Narbony pod dniem 12 o godzinie 5-tej zrana: „*Baron Meer* posunął się pod Igualada i dnia 4 ogłosił to miasto za będące w stanie oblężenia. Naczelnicy wojskowi zostali upoważnieni, wszystkich burzycieli pokoju i buntowników we 24 godzin rozstrzelać; poruczono im także dostarczać wszystkiego, czego wojsko będzie potrzebowało. W Barcellonie władza prowincjonalna pod prezydentą Brygadiera *Puig*, dnia 8 rozkazała wypłacić roczną kwotę cła handlowego, którą prowincya w przeciągu 48 godzin musi wypłacić 5 milionów realowъ.“

— Jedna z gazet tutejszych czyni nad tą depeszą następujące uwagi: niema zdaje się wątpliwości; iż stronnictwo ruchu, czyni postępy w Katalonii i zapewne w Barcellonie gotowi są pójść za przykładem Pampelony. Nie spodziewamy się, ażeby Baron *Meer* zdołał usмирzyć duch rewolucyi, który się coraz bardziej rozszerza w Hiszpanii. Ostatnie listy z Hiszpanii uwiadomają także o prędko nastąpić mającém ogłoszeniu manifestu, który chce wydać klub *Calatravy* do narodu Hiszpańskiego. W akcie tym ma być okazano, że przyczynę, dla której Karoliści przez dwa lata przebiegają bezkarnie tę ziemię, należy przypisać nieuległości Jenerałów konstytucyjnych, którzy żadney nie uznają władzy, oprócz swojej. Nadto wypada przypominieć narodowi, że się trzeba oprzeć terazniejszemu Mi-

14-го Сентября.

15-го Сентября.

16-го Сентября.

(A.P.S.Z.)

Лондонъ, 12 го Сентября.

— Сегодня вышел из Темзы построенный для Русского Правительства пароходъ *Колхида*. Онъ назначенъ для крейсированія на Черномъ морѣ и, говорятъ, будетъ вооруженъ четырьмя пушками тяжелаго калибра, также нѣкоторымъ числомъ колесъ,

Dnia 14.

Dnia 15.

Dnia 16.

Londyn, dnia 12-go Września.

— Dzisiaj wypłynął z Tamizy wybudowany dla Rządu Rosyjskiego statek parowy *Colchis*; przeznaczony dla krążenia na morzu Czarném i mówi, że będzie uzbrojony czterema armatami ciężkiego kalibru i opatrzonego kilku ruchopadami.

посредствомъ которыхъ приводится въ движеніе пароходъ.

13-го Сентября.

Фамилію Его Кор. Высоч. Герцога Кембриджскаго къ концу будущаго мѣсяца ожидаютъ сюда изъ Германіи. Слышно, что Е. Кор. Высоч. въ святки приметъ начальство надъ Британскою арміею.

— Въ Брейтонѣ сдѣланы большія приготовленія для принятія Ея Величества Королевы, которая никогда еще не была въ этомъ городѣ.

— Отъѣздъ Короля и Королевы Бельгійскихъ, назначенъ 19 ч. с. м.

— *Durham Chronicle* извѣщаетъ о послѣдовавшей на 98 году отъ роду смерти Польскаго Карлика, Графа Богуславскаго.

— Въ прошлую среду въ церкви на островѣ Монлеъ въ первый разъ въ теченіе 115 лѣтъ случилась свадьба.

15-го Сентября.

Вчера Королева съ своею матерью, провожали гостей своихъ изъ Виндзора въ Кензингтонъ, а оттуда въ новый дворецъ въ Товеръ, гдѣ Король и Королева Бельгійскіе сѣли на правительственный пароходъ, который доставитъ ихъ въ Антверпенъ.

— Слышно, что въ одномъ собраніи тайнаго Совѣта въ Виндзорѣ, назначено 20-е ч. открыть Парламентъ.

— Сиръ Робертъ Пиль совершенно выздоровѣлъ и имѣетъ у себя часто гостей на своей дачѣ Дрейтонъ-Маноръ.

— Письма изъ Константинополя отъ 23 ч. пр. м. увѣдомляютъ, что новый Оттоманскій Посолъ при здѣшнемъ Дворѣ Серимъ-Бей, 28-го ч. отправится въ Бѣлградъ. Юссуфъ, Паша Бѣлградскій оставленъ, будто бы по представленіямъ Князя Милоша, между тѣмъ Лордъ Консолби не жаловался съ своей стороны на обиду причиненную Пашею, Британскому Консулу, Полковнику Годдесу, также и Г. Уркарту.

— Многія изъ здѣшнихъ газетъ почитаютъ важнымъ то, что въ послѣдніе четыре или шесть дней Лордъ Пальмерстонъ ежедневно, и вчера даже дважды, былъ у Королевы въ Виндзорѣ.

— Въ Англіи выходитъ теперь 217 провинціальныхъ газетъ, изъ коихъ считается 112 въ духѣ реформы, 84 торійскихъ и 21 нейтральныхъ. Въ теченіи первой половины года 1837, для газетъ придерживающихся реформы, нужно было 4,666,572, для газетъ партіи Торіевъ 2,319,543, для нейтральныхъ газетъ 403,745 листовъ съ клеймомъ. (A.P.S.Z.)

ГЕРМАНІЯ.

Ганноверъ, 16-го Сентября.

Его Велич. Король третьяго дня давалъ прощальную аудіенцію Императорско-Россійскому Генералу, Графу Левашеву, а вчера Королевско-Баварскому Генералъ-Лейтенанту и Генералъ-Адъютанту Князю Левенштейну и при этомъ случаѣ пожаловала сему Чрезвычайному Посланнику большой крестъ Королевскаго ордена Гвельфовъ. Вчера также имѣлъ честь Императорско-Австрійскій Посолъ Графъ Куфштейнъ вручить со стороны Ихъ Высоч. Герцогини Пармской, Его Кор. Высоч. Великаго Герцога Тосканскаго и Е. Кор. Высоч. Герцога Моденскаго траурныя и поздравительныя письма.

Дармштадтъ, 13-го Сентября.

Вчера вечеромъ около десяти часовъ (какъ вчера по телеграфической депешѣ извѣщено) Ея Кор. Высоч. Принцесса Елисавета, супруга Карла Принца Гессенскаго и Рейнскаго, урожденная Принцесса Прусская, къ невыразимой радости Его Кор. Высоч. Великаго Герцога и всего Велико-Герцогскаго Дома, счастливо разрѣшилась отъ бремени здоровымъ и крепкаго сложения Принцемъ. Сегодня по утру съ наступленіемъ дня 101 выстрѣломъ изъ пушекъ, возвестили городу и Государству о семъ радостномъ событіи, которое, какъ новая порука счастья нашего царственнаго дома, вѣрно вездѣ въ Великому Герцогствѣ, какъ и здѣсь, будетъ принято съ живѣйшимъ душевнымъ участіемъ. — Ея Высоч. Родительница и новорожденный Принцъ, пользуются вожделѣннымъ здоровьемъ. (A.P.S.Z.)

ШВЕЙЦАРІЯ.

Ст. Галленъ, 8-го Сентября.

Рейнская долина пощажена доселѣ сильными во всѣхъ Швейцарскихъ долинахъ стойкими многими жертвами, бурями, самыми ужаснѣйшими образомъ испытала это бѣдствіе. При сильной грозѣ выпавшій градъ, истребилъ въ Ау и при Монштейнѣ всю жатву, такъ, что виноградники и деревья совершенно лишены зелени стоятъ какъ зимою. Въ Бернехъ гдѣ уже собранъ былъ красной виноградъ, въ самыхъ лучшихъ мѣстахъ совсѣмъ, въ другихъ 2 части, а въ Баргахъ, особливо при Геербрюхъ болѣе какъ на половину истребленъ. Не-

Дня 13.

Rodzina Jego Kr. Wys. Xięcia Cambridge spодзiewana tu jest ku końcowi następującego miesiąca z Niemiec. Słychać, że J. Kr. Wys. obeymie po świętach dowództwo nad armią Angielską.

— W Brighton poczyniono wielkie przygotowania dla przyjęcia N. Królowey, która nigdy jeszcze nie była w tém mieście.

— Wyjazd Króla i Królowey Belgów, przeznaczony na dzień 19 t. m.

— *Durham Chronicle* donosi, iż w 98 roku wieku swojego, zakończył tu życie karzeł polski Hrabia Bogusławski.

— W przeszłą środę, w kościele na wyspie Manley zdarzył się pierwszy raz ślub w przeciągu 115 lat.

Дня 15-го.

Wczora Królowa ze swą matką przeprowadzały swych gości z Windsor do Kensington, a ztamtąd do nowego pałacu do Dower, gdzie Król i Królowa Belgów siedli na Rządowy parochod, który ich do Antwerpii zawiezie.

— Słychać, że na jedném zebraniu Rady Tayney w Windsor, przeznaczono na dzień 20 otwarcie Parlamentu.

— Sir Robert Peel zupełnie już wyzdrowiał i często miewa u siebie gości w letnim swym domu Drayton-Manor.

— Listy z Konstantynopola pod dniem 23 z. m. donoszą, iż nowy Poseł Turecki przy dworze tutejszym Serim-Bey, dnia 28 wyjechał do Belgradu. Jussuf, Basza Belgradu, na przełożenie Xięcia Mitosa, został usunięty od obowiązku, tymczasem Lord Ponsomby nie użalał się ze swej strony na krzywdę, którą ten Basza wyrządził Angielskiemu Konsulowi, Półkownikowi Hodges, jako też i P. Urquhart.

— Niektóre dzienniki uważają to za rzecz ważną, iż w ostatnich czterech lub sześciu dniach, Lord Palmerston codziennie, a wczora nawet dwa razy był u Królowey w Windsor.

— W Anglii wychodzi dopiero 217 gazet prowincjonalnych, z których 112 jest reformy sprawę brońacych, 84 torysowskich i 21 neutralnych. W pierwszym półroczu od 1837, dla gazet stronę reformy trzymających, potrzeba było 4,666,572, dla gazet torysowskich 2,319,543, dla neutralnych 403,745 arkuszy szteplem oznaczonych. (A.P.S.Z.)

НИМЦЫ.

Hannover, 16 Września.

Król Jego Mość dawał wczora pożegnalną audyencyą Cesarско-Rossyyskiemu Jenerałowi, Hrabieму Lewaszewu, a wczora Królewsko-Bawarskiemu Jenerał-Porucznikowi i Jenerał-Adjutantowi Xięciu Löwensteinowi, i przy tej okoliczności mianował tego Nadzwyczajnego Posła Kawalerem Królewskiego Orderu Gwelfow wielkiego krzyża. Wczora miał także honor Poseł Cesarско-Austryacki Hrabia Kufstein złożyć ze strony Ich W.W. Xiężny Parmy, J. Kr. Wysokości Wielkiego Xięcia Toskanii i J. Kr. Wys. Xięcia Modeny listy użalenia i powinszowania. (A.P.S.Z.)

Darmstadt, 13 Września.

Wczora wieczorem około godziny 10 (jak już wczora przez telegraficzną depeszę oznaymiono) Jey Kr. Wysokość Xiężna Elżbieta, małżonka Xiążęcia Heskiego i Reńskiego Karola, z domu Xiężniczka Pruska, ku niewypowiedzianej radości Jego Kr. Wysokości Wielkiego Xiążęcia i całego domu jego, szczęśliwie powiła zdrowego i krzepkiego Xięcia. Dzisiaj zrana za nastaniem dnia, 101 wystrzałow z dział obwieściły miastu i całemu krajowi o tym radośnym wypadku, który jak nowa rękoymia szczęścia uwielbianego domu Panującego, zapewne wszędzie, równie jak i tu, i w całym Wielkiem Xięztwie przyjęty będzie z żywym sercem uczuciem. — Wysoka położnica, równie jak nowo-narodzony Xiąże, zostają w nuyposażnym stanie zdrowia. (A.P.S.Z.)

Szwajcarska.

St. Gallen, 8-go Września.

Dolina Renu dotychczas szczędzona od straszliwych burz i gwałtownych wichrów, w dolinach Szwaycaryi panujących i które nie mało kosztowały ofiar, również jak inne w sposób nayokropniejszy została dotknięta klęską. Z nuygwałtowniejszą burzą wypadły grad, całkiem poniszczył w Au i pod Monstain żniwa, tak, iż winnice i drzewa ze wszelkiej zieloności ogołoco- ne, stoją teraz jak w porze zimowej. W Bernech, gdzie już czerwone winogrona były zebrane, w lepszych miejscach winobranie zupełnie, na innych do 5 zniszczo- ne, a w Bargach, szczególnie zaś pod Heerbruch,

большія градины, отъ сильнаго дѣйствія грозы получили истребительную силу. Со всею силою разразилась гроза по ту сторону Рейна. Всеобщую радость распространяетъ въ Ст. Галльскомъ Кантонѣ новый пароходъ Валленштедскаго озера *Linth Escher*, выдержавшій 27 Августа первый опытъ и въ слѣдующее Воскресенье торжественно начавшій ходить. *Унахъ* будучи предприимчивѣе, чѣмъ общины лежащія на самомъ озерѣ, намѣренъ провести каналъ для соединенія, на которомъ оба парохода Цюрехскаго и Валленштедскаго озера впервые развстрѣтятся и въ послѣдствіи времени постоянно будутъ мѣнять взаимно свои грузы. (A.P.S.Z.)

И т а л і я.

Римъ, 26-го Августа.

Дни за два тому назадъ, на госпиталь устроенный для Евреевъ, сдѣлано сильное нападеніе. Чернь хотѣла его зажечь и не прежде успокоилась, какъ когда войско туда прибыло и стало стрѣлять. Спустя день послѣ того, многіе осажденные изъ *Ст. Пауло*, кои какъ обыкновенно, подъ присмотромъ солдатъ заматали улицы, вознамѣрились бѣгствомъ освободиться. По этому поводу произошла небольшая схватка. Одинъ солдатъ будто убитъ. Двѣнадцать осажденных, большею частію вооруженные отнятыми у солдатъ ружьями, ушли и обратились въ Албанскія горы. Въ Ораскати вчера одинъ изъ нихъ обезсиленный отъ полученныхъ имъ ранъ, опять пойманъ.

— Замѣчаютъ, что 80 ч. задержанныхъ, коимъ еще оставалось просидѣть 4 мѣсяца, выпущены на свободу изъ смиренныхъ домовъ, чтобы прислушивались и ходили за больными холерою. (A.P.S.Z.)

И с п а н і я.

Мадридъ, 30-го Августа.

По поводу произнесенной рѣчи въ собраніи Кортесовъ, Генераль *Сеоане*, вызванъ былъ на дуэль тѣми Офицерами, которые почитались обиженными. Но такъ какъ онъ не обращалъ вниманія на ихъ требованія, то они его забили посредствомъ журнала *Mundo*, онъ же помѣстивъ отвѣтъ въ журналъ *Eco*, давая вызывающимъ строгія наставленія и всѣмъ тѣмъ Офицерамъ, кои не исполняя своихъ обязанностей, вмѣшиваются въ публичные дѣла. Въ слѣдствіе даннаго имъ отвѣта, старикъ Генераль *Сеоане*, долженъ былъ принять дуэль съ тремя Офицерами гвардіи, изъ коихъ двое пали на мѣстѣ а третій получилъ тяжелую рану. На дуэли съ Полковникомъ гвардіи *Манзано*, попала въ него пуля и онъ упалъ на землю, но рана оказалась неопасною. (G.C.)

Т у р ц і я.

Константинополь, 23-го Августа.

Капуданъ-Паша не успѣлъ въ своемъ намѣреніи, сдѣлаться съ Вице-Королемъ Египта, который по видимому избѣгалъ этого, и потому узнавъ что его ищетъ *Капуданъ-Паша*, тотчасъ перемѣнилъ планъ своего плаванія. Порта этимъ весьма недовольна; она надѣялась, что посредствомъ короткихъ объясненій съ Мегметомъ-Али, прекратится принужденность, господствующая между ними. Но ошиблась въ этомъ и убѣждается, что Мегмедъ-Али будетъ стараться удерживать и впредь такое состояніе, въ томъ намѣреніи, чтобы истощить пособія Порты среди мира, который дѣйствительно похожъ на перемиріе. Это должно случиться, и Мегмедъ-Али безъ сомнѣнія достигнетъ своей цѣли, когда своимъ грознымъ положеніемъ будетъ принуждать Султана держать сверхъ нужды войска, чтобы во всякомъ случаѣ быть въ готовности къ войнѣ. — Слышно, что *Капуданъ-Паша* намѣренъ еще разъ приблизиться къ Тунису и утвердить тамъ новую регенцію. Любопытно знать, удастся ли это ему и не встрѣтитъ ли онъ въ этомъ предпріятіи препятствія со стороны Французскаго флота, чтобы по этому можно было судить о благосклонности Франціи къ Портѣ. (G.C.)

Ионическіе острова.

Газета изъ Корфу пишетъ отъ 5 Августа: 3-го ч. с. м. въ 9 часовъ утра, на островѣ Зантъ чувствовалось было землетрясеніе, повредившее зданія крѣпости и большую часть города. Ударъ продолжался съ половиною минуты. Потомъ последовали въ продолженіи дня еще три, но слабѣйшіе удары, такъ что большая часть жителей изъ опасенія, чтобы ночью не случилось еще большія бѣдствія, переночевала на улицахъ. Въ то же самое время землетрясеніе чувствовалось было и на островѣ Кефалоніи. На противоположащемъ материкѣ Морей, это землетрясеніе должно было быть сильнѣе, ибо тамъ по извѣстіямъ нами полученнымъ, деревня Паргосъ, почти совершенно разрушена. Мы ожидаемъ подробнѣйшихъ извѣстій о семъ происшествіи. (A.P.S.Z.)

ВИЛЬНА. Типографъ А. Марциновскаго. Печатать дозволяется. Сентября 21 д. 1837 г. — Цензоръ Стат. Совѣт. Кан. *Левъ Боровскій*

вѣсеей какъ о полowę zostało przez grad zbite. Kawałki jego nie zbyt były wielkie, lecz przez gwałtowny wicher, nabyły niszczącą siłę. Z całą mocą burza wywarła spustoszenie z tamtej strony Renu. Wielką radość przyczynia w Kantonie St. Gallen, nowy statek parowy jeziora *Wallenstädt*, *Linth Escher*, z którym pierwszą próbę czyniono 27 Sierpnia i który w następną niedzielę uroczystie zaczął krążyć. Utznach, bardziej ducha przedsięwzięcia, jak gminy leżące nad jeziorem, zamierzył przekopać kanał do jeziora, na którym oba statki parowe jezior *Zürich* i *Wallenstädt*, pierwszy raz spotkają się i w dalszym czasie będą wymieniały swe ładunki. (A.P.S.Z.)

W ł o s n y.

Rzym, 26-go Sierpnia.

Przed dwoma dniami na szpital dla żydów urządzony, mocny zrobiono napad. Pospólstwo chciało go zapalić i nie pierwsię dało się powściągnąć, aż wojsko nadeгнало i dało ognia. Na drugi dzień potem, wielu więźniów z St. Paulo, którzy, jak zwykle, pod strażą żołnierzy czyszili ulice, usiłowało ucieczką oswobodzić się. Skutkiem tego była niewielka bitwa. Jeden żołnierz jakoby został zabity. Dwónastu więźniów po większej części uzbrojonych z odebranymi u żołnierzy karabinami, uciekło i udało się w góry Albańskie. Wczora w Frascati jednego z nich, osłabionego od ran mu zadanych, znowu poymano.

— Czynią uwagę, iż 80 więźniów z domów poprawy, którzy jeszcze cztery miesiące powinni byli tam przebywać, wypuszczono na wolność, aby doglądali chorych na cholерę. (A.P.S.Z.)

H i s z p a n i a.

Madyr, dnia 30 Sierpnia.

Z powodu mianey mowy w Kortezach, został Jenerał *Seoane* wyzwany na pojedynek przez tych oficerów, którzy siebie obrażonemi sądzili. Ponieważ nie zwracał uwagi na ich wyzwanie, zaczepiono go w tej rzeczy przez dziennik *Mundo*, on zaś umieścił odpowiedź w dzienniku *Eco*, dając wyzywającą surową naukę i tym wszystkim oficerom, którzy zamiast obowiązków swoich pilnowania, mieszają się do spraw publicznych. W skutek danej im odpowiedzi, pojedynek wał się stary Jenerał *Seoane* z trzema oficerami gwardyi, z których dwóch na placu trupem położył, a trzeciego ciężko ranił. W pojedyнку z półkownikiem gwardyi *Manzano*, trafiła go kula i upadł na ziemię, ale rana nie jest niebezpieczna. (G.C.)

Т у р с т а.

Konstantynopol, d. 23 Sierpnia.

Nie udało się *Kapudanowi* Baszy, zjechać się z Vice-Królem Egiptu, który nie miał, jak się zdaje, ochoty po temu, i dla tego, powziawszy wiadomość, że go szuka *Kapudan-Basza*, zaraz zmienił plan swojej żeglugi. Porta jest z tego bardzo niekontenta; miała ona nadzieję, iż przez bliższe porozumienie się z *Mehmedem-Alim*, ustanie panujący stan natężenia, w którym się znajdują. Ale omyliła się i poznaje, że *Mehmed-Ali* będzie się starał utrzymać taki sam stan rzeczy, na to wyrachowany, ażeby wyczerpać zasoby Porcy pośród pokoju, który rzeczywiscie równa się tylko zawieszeniu broni. To musi nastąpić i *Mehmed-Ali* osiągnie niezawodnie swój cel, gdy swą nieprzyjacielską postawą, będzie zmuszał Sułtana do utrzymywania wojska nad potrzebę, aby w każdym razie być na pogotowiu do wojny. — Słychać, że *Kapudan-Basza* chce jeszcze raz zbliżyć się do Tunetu i nową ustanowić tam rejencyą. Ciekawą jest rzeczą, czy mu się to powiedzie i czy w tym przedsięwzięciu nie dozna przeszkody ze strony floty francuskiej, ażeby brać ziąd miarę o przychylności Francyi dla Porcy. (G.C.)

W y s p y J o ŋ s k i e.

Газета з Корфу пише под д. 5 Сierпня: Дня 3 б. м. около godziny 9 зрана, на wyspie Zante даło się uczuć trzęsienie ziemi, które poczyniło szkody budowom twierdzy i wielkiej części miasta. Trzęsienie to trwało prawie przez pół minuty. Dalej nastąpiły w przeciągu dnia trzy silniejsze wstrząśnienia tak, iż większa część mieszkańców obawiając się, aby w nocy nie przytrafiły się większe jeszcze nieszczęścia, noc na ulicach przepędziła. W tymże samym czasie również i na wyspie Cefalonii dało się czuć trzęsienie ziemi. Na lądzie, przeciw Morei leżącym, musiało być straszliwsze trzęsienie ziemi, bowiem podług wiadomości przez nas otrzymanych, wieś Pargos prawie całkiem zniszczoną została. Oczekujemy szczegółowych o tym wypadku wiadomości. (A.P.S.Z.)